

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. LXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

EPIST. LX.

VOTA vulgi spernenda: Naturam audiendam esse.

QVEROR, litigo, irascor. Etiamnum optas quod tibi optavit nutrix tua, aut paedagogus, aut mater? Nondum intelligis, quantum mali optauerint? O quam inimica nobis sunt vota nostrorum! eò quidem inimiciora, quò cessere felicius. Iam non admiror, si omnia nos à primâ pueritiâ mala sequuntur: inter execrationes parentum creuimus. Exaudiant quoque dij nostram pro votis ¹ vocem gratuitam. Quousque poscemus aliquid deos, quasi nondum ipsi alere nos possimus? Quàm diu satiationibus implebimus ² magnarum vrbium campos? quàm diu nobis ³ populus metet? quàm diu ⁴ vnus mensè frumentum multa nauigia, & quidem non ex vno mari, subuehent? Taurus paucissimorum iugerum pascuis impletur: vna silua elephantis pluribus sufficit: B homo & terrâ pascitur, & mari. Quid ergo? tam insatiabilem nobis natura aluum dedit, cum tam modica corpora dedisset, vt vastissimorum edacissimorumque animalium auaritatem vinceremus? minimè. Quantulum est enim quod naturæ datur? paruo illa diimititur. Non fames nobis ventris nostri magno constat, sed ambitio. Hos itaque (vt ait Sallustius) *ventri obedientes* animalium loco numeremus, non hominum: quosdam verò ne animalium quidem, sed mortuorum. Viuit is, qui se vitur: qui verò latitant & torpent, sic in domo sunt, tamquam ⁵ in conditiuo. Horum licet in limine ipso nomen marmori inscribas, mortem suam antecesserunt.

EPIST. LXI.

EMENDARI & immutari studeamus: mortem cogitemus, vt semper imminentem, & ^C utique venturam.

DESINAMVS quod voluimus velle. Ego certè id ago senex, non eadem velle, quæ puer volui. In hoc vnum eunt dies, in hoc noctes: hoc opus meum est, hæc cogitatio, imponere veteribus malis finem. Id ago, vt mihi instar totius vite, sit dies. Nec mehercules ¹ tamquam vltimum rapio, sed sic illum adspicio, tamquam esse vel vltimus possit. Hoc animo tibi hanc epistolam scribo, tamquam cum maximè scribentem mors euocatura sit. Paratus exire sum, & idè ² fruor vitâ: quia quàm diu futurum hoc sit, ³ non nimis pendeo. Ante senectutem curavi, vt benè viuerem: in senectute, vt benè moriar. Benè autem mori, est libenter mori. Da operam, ne quid vniquam inuitus facias.

EPIST. LX. 1. VOCEM GRATVITAM.]

Quæ mercedem non trahat, externa non poscat.

2. MAGNARVM VRBIVM CAMPOS.] Notat latifundia, quæ priuati illi diuites tenebant, vel vrbibus suffectura.

3. POPVLVS METET.] Tota natio aut prouincia aliqua messem nobis faciet.

4. VNVS MENSÆ FRUMENTVM.] Interpretor, vnus domini & domus, quæ familiam tantam habet. Legiones enim illa seruorum, vt Plinius appellat, multum frumentum requirebant: & adde cotidianam hospitalem mensam. Hæc autem frumenta non ex vno mari (supero, inferoq;) aduehebantur, nec ex vnâ regione. Seneca epist. XXXIX. Amnes, magnarum gentium termini, vsque ad ostium à fonte, vestrî sunt. Latifundijs vestris maria cingi-

stis, trans Hadrianum, & Ionium, Ægeumque vester villicus regnat. Qui autem hic instrumentum, aut strumentum eodem sensu, pro frumento substitunt, & ad mensæ apparatus referunt; salantur, veteris moris opumq; ignari.

5. IN CONDITIVO.] Sepulchro, vbi condimur: quod Conditorium Suetonio, & vtrique Plinio.

6. NOMEN MARMORI.] Ritum sepulchrorum, Talis hic situs est.

EPIST. LXI. 1. TAMQVAM VLTIMVM RAPIO.] Et more vulgi voluptatibus me perfundo.

2. FRVOR VITA.] Securus & latus.

3. NON NIMIS PENDEO.] Sic veteres ferè, nec muto. Non anxius sum, neque animi pendeo.

4. SEP

A cias. quidquid necesse est, futurum est. Repugnanti, non volenti necessitas est: in volente necessitas non est. Ita dico, qui imperia libens excipit, partem acerbissimam seruitutis effugit, facere quod nolit. Non qui iussus aliquid facit, miser est: sed qui inuitus facit. Itaque sic animum componamus, ut quidquid res exiget, id velimus: & in primis finem nostri sine tristitia cogitemus. ante ad mortem, quam ad vitam, preparandi sumus. Satis instructa vita est: * sed nos instrumentorum eius auidi sumus. Deesse nobis aliquid videtur, & semper videbitur. Ut satis vixerimus, nec anni nec dies facient, sed animus. Vixi, Lucili carissime, quantum satis erat: mortem plenus exspecto.

EPIST. LXII.

HOMINES aut negotia non obflare Bona menti. Laus Demetrii.

B MENTIVNTUR, qui sibi obflare ad studia liberalia turbam negotiorum videri volunt: simulant occupationes, & augent, & ipsi se occupant. Vaco, mi Lucili, vaco: & ubicumque sum, meus sum. Rebus enim non me trado, * sed commodo: nec confector perdendi temporis causas: & quocumque constiti loco, ibi cogitationes meas tracto, & aliquid in animo salutare verso. Cum me amicis dedi, non tamen mihi abduco: nec cum illis moror, quibus me tempus aliquod congregavit, aut causa * ex officio nata civili, sed cum optimo quoque sum: ad illos, in quocumque loco, in quocumque saeculo fuerint, animum meum mitto. Demetrium, virorum optimum, * mecum circumfero, & relictis * conchyliatis, cum illo seminudo loquor, illum admirror. Quid ni admiror? vidi nihil ei deesse. Contemnere omnia aliquis potest: omnia habere nemo potest. Breuissima ad diuitias, per contemptum diuitiarum, via est. Demetrius autem noster sic vivit, non tamquam contempserit omnia, sed tamquam C aliis * habenda permiserit.

EPIST. LXIII.

CONSOLATORIA super morte amici, sapiens & perpulchra.

GRAVITER fers decessisse Flaccum, amicum tuum: plus tamen aequo dolere te nolo. Illud, ut non doleas, vix audebo exigere: & esse melius scio. Sed cui ista firmitas animi continget, nisi iam multum supra fortunam elato? Illum quoque ista res vellicabit, sed tantum vellicabit. Nobis autem ignosci potest, prolapsis ad lacrimas: si non nimia decurrerunt, si ipsi illas repressimus. Nec sicci sint oculi amisso amico, nec fluant. lacrimandum est, non plorandum. Duram tibi legem videor ponere: cum poetarum Graecorum maximus, ius flendi dederit * in vnum dumtaxat diem: * cum dixerit, etiam

D

4. SED NOS INSTRUMENTORVM EIVS.] Scripti, instrumento eius. Vellam, instruendę eius.

EPIST. LXII. I. Breuicula & hac est, ut priores: nec tamen, cum Mureto, habeo pro laciniis aut fragmentis. Sunt cogitationes & μελετήματα Seneca, qua voluit EPISTOLARVM titulo venire in lucem.

2. SED COMMODO.] Vsum mei, non mancipium, dono.

3. EX OFFICIO NATA CIVILI.] Quod inter cives, de more, usurpatur. ut ire ad Nuptias, ad Togam virilem, ad Funera, ad Salutationes.

4. MECVM CIRCUMFERO.] Pectore gesto.

5. CONCHYLIIATIS.] Qui in lacernis purpureis, aut togis purpuratis.

6. HABENDA PERMISERIT.] Ipse rex, & eorum dominus: sed vsum aliis indulget.

EPIST. LXIII. I. IN VNVM DVMTAXAT DIEM.] Homerum intelligi certum est, & huc aduocari. Vbi autem hoc ille? ut puto in Iliad. τ. vbi Vlysses Achillem a nimio luctu absterret: atque inter alia dicit,

Αλλὰ χρὴ τὸν μὲν κατὰ δάμνην ὅς κε θάγησι,
Νήλεα θυμὸν ἔχοντα, ἐπὶ ἡματι δακρύσαντα:
Sed sepelire decet defunctum, pectore forti
Constantes, vnamq; diem fletu indulgentes.

2. CVM DIXERIT, ETIAM NIOBEN.] Hoc non indidem, sed ex Iliade vltima est. in qua Achilles ita Priamo lugenti: